

НАУКОВО-КОНСУЛЬТАТИВНА РАДА
ПРИ ВИЩОМУ АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДІ УКРАЇНИ

ХАНОВА РАЇСА ФЕДОРІВНА

*Голова Донецького апеляційного
адміністративного суду,
кандидат юридичних наук*

НАУКОВИЙ ВИСНОВОК

На Ваше прохання висловлюю позицію щодо віднесення інвестиційного банківського вкладу (депозиту) розміщеного нерезидентом у банку України в іноземній валюті до іноземної інвестиції, внесеної в об'єкти інвестиційної діяльності.

Пов'язаним з визначенням питанням є питання віднесення до форм іноземного інвестування розміщення нерезидентом – інвестором інвестиційного банківського вкладу на підставі договору цільового банківського вкладу та відмінність такої форми інвестиції від здійснення інвестицій іноземним інвестором без створення юридичної особи на підставі договорів про спільну інвестиційну діяльність із суб'єктами господарської діяльності України та можливість держаної реєстрації інвестиційного банківського вкладу, розміщеного нерезидентом – інвестором у банку України на підставі договору банківського вкладу.

Наведені проблемні питання обумовлені тим, що між компанією нерезидентом та комерційним банком України укладені договори інвестиційних банківських вкладів, за якими компанією внесені депозитні вклади на рахунок банку з метою отримання доходу у вигляді процентів.

Перше питання, яке підлягає розгляду, чи є розміщення депозиту нерезидента інвестицією в об'єкт інвестиційної діяльності в розумінні статті 1 Закону України «Про режим іноземного інвестування» від 19 березня 1996 року №93/96-ВР (далі Закон №93/96-ВР), який визначає особливості режиму іноземного інвестування на території України, виходячи з цілей, принципів і положень законодавства України.

Статтею 4 цього Закону передбачено, що іноземні інвестиції можуть вкладатися у будь-які об'єкти інвестування, в які не заборонено Законами України.

Пунктом другим статті 1 Закону №93/96-ВР до іноземних інвестицій віднесені цінності, що вкладаються іноземними інвесторами в об'єкти інвестиційної діяльності відповідно до законодавства України з метою отримання прибутку або досягнення соціального ефекту.

Таким чином, з огляду на положення зазначеної норми ознаками іноземних інвестицій є наявність не тільки цінності але й факт її вкладення в об'єкт інвестиційної діяльності, відповідність такого вкладення законодавству України та певна мета.

Види іноземних інвестицій визначені статтею 2 Закону №93/96-ВР, до яких серед іншого належить іноземна валюта, що визнається конвертованою Національним банком України. Форми здійснення іноземних інвестицій відповідно до статті 3 цього Закону не є вичерпними, оскільки абзацом восьмим встановлено, що здійснення інвестицій в інших формах, які не заборонені законами України. Ключовим є сам факт здійснення інвестицій в об'єкти інвестиційної діяльності. З огляду на що укладення договору про спільну інвестиційну діяльність із суб'єктом господарської діяльності України не є обов'язковою, оскільки в свою чергу, це є однією із форм здійснення іноземного інвестування.

Умови договору цільового банківського вкладу, положення якого врегульовані статтями 1058-1065 Цивільного кодексу України, передбачають прийняття вкладу (депозиту) банком від вкладника грошової суми із зобов'язанням виплачувати вкладнику таку суму та проценти на неї або дохід в іншій формі на умовах та в порядку, встановлених договором.

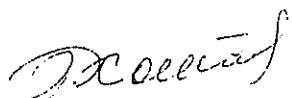
Таким чином, метою владника є розміщення вкладу (депозиту), як правило, з отриманням доходу у вигляді процентів на його суму.

Жодною з форм здійснення інвестицій в розумінні Закону №93/96-ВР та факту вкладення в об'єкт інвестиційної діяльності при укладенні договору цільового банківського вкладу не існує. Факт вкладення іноземним інвестором в об'єкт інвестиційної діяльності та інвестиційна діяльність відповідно до законодавства України відсутні. Проценти на депозити не є прибутком від інвестиційної та іншої господарської діяльності. Порядок повернення банківського вкладу передбачений цивільним законодавством та договором, натомість у разі припинення інвестиційної діяльності право на повернення своїх інвестицій, у тому числі у валюті інвестування в сумі фактичного внеску нерезиденту гарантується в межах статті 11 Закону №93/96-ВР.

Відносини, пов'язані з іноземними інвестиціями в Україні регулюються Законом №93/96-ВР, іншими актами та міжнародними договорами відповідно до статті 6 цього Закону. Правове регулювання договору банківського вкладу та інвестиційної діяльності є різними, внесення депозитного вкладу на рахунок банку не є різновидом інвестиційної діяльності.

З огляду на різні підстави виникнення правовідносин банківського вкладу та інвестиційної діяльності, характер правового регулювання та правові наслідки слід зазначити, що інвестиційний банківський вклад (депозит), розміщений нерезидентом у банку України в іноземній валюті не є іноземною інвестицією в об'єкти інвестиційної діяльності відповідно до законодавства України, не є формою іноземного інвестування, внаслідок чого не підлягає державній реєстрації як іноземна інвестиція відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 6 березня 2013 року № 139 «Про затвердження Порядку державної реєстрації (перереєстрації) іноземних інвестицій та її анулювання».

13 січня 2016 року

Р.Ф. Ханова